

Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1947

Γ Ε Ν Ι Κ Α

Ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀμερικανικὴ οἰκονομικὴ βοήθεια, ἡ ἄφιξις τῆς ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς, ἡ συνδιάσκεψις τῶν Παρισίων ἐπὶ τῆς προτάσεως Marshall, ἡ ἔντασις τοῦ συμμοριακοῦ ἀγῶνος, δημιουργοῦν ἀλληλοσυγκρουόμενας τάσεις ποῦ ἐπιδροῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα παρουσιάζει σχετικὴν σταθερότητα, ὡς θὰ ἀναφερθῆῖ κατωτέρω, ἀποκτοῦν δὲ καὶ πάλιν ἰδιαιτέραν σημασίαν τὸ συναλλαγματικὸν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς Ἀνασυγκροτήσεως.

Ἐν συνεχείᾳ ἀναφερόμεθα εἰς τὴν κατὰ κλάδους ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α

Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας προβλέψεις ἡ γεωργικὴ παραγωγὴ θὰ ἀνέλθῃ κατὰ τὸ 1947 ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν παραγωγὴν τῶν ἐτῶν 1938 καὶ 1945—1946 (εἰς χιλιάδας τόννους):

	1938	1945	1946	1947 (1)
Σῖτος	980,3	376,6	729	500
Κριθὴ	221	81	162,9	100
Βρώμη	135	46	89,2	70
Σίκαλις	58	24,5	57,2	35
Ἀραβόσιτος	217,4	144	190	210
Ὄρυζα	9	—	5,1	—
Βάμβαξ	45,3	19	31,6	24
Καπνὸς	48,1	23,2	28	45
Σταφίς κορινθιακὴ	150,1	} 60	57	86
» Σουλτανίνα	37,3		19	26
Ἐλαιον	102,8	100	90	150
Ἐλαῖαι	25,2	21	27	—

Σημαντικὴ εἶναι ἡ μείωσις τῆς παραγωγῆς δημητριακῶν κυρίως δὲ τοῦ σίτου (32% ὡς πρὸς τὸ 1946 καὶ 49% ὡς πρὸς τὸ 1938) καὶ τοῦ βάμβακος.

Ἀντιθέτως παρουσιάζεται ἡ ἡξυμένη ἢ παραγωγὴ τοῦ καπνοῦ καὶ ὄλων ἐξαιρετικῆ ἢ τοῦ ἐλαιολάδου.

Ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διαμόρφωσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς θὰ ἔχῃ ἀμεσον ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς συνθέσεως τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ 1947—48. Θὰ αὐξηθοῦν αἱ εἰσαγω-

1) Προσωρινοὶ ἀριθμοί.

γικαί μας ἀνάγκαι λόγῳ τῆς μειώσεως τῆς παραγωγῆς δημητριακῶν συγχρόνως ὅμως δημιουργοῦνται καὶ ηὔξημένοι δυνατότητες ἐξαγωγῆς καπνῶν καὶ ἐλαιολάδου.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ὁ γενικὸς σταθμικὸς δείκτης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ὁ ὁποῖος κοταρτίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναλυτικῶν στοιχείων τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων (βάσις 1939=100) σταθμιζόμενος ἐπὶ τὴν ἀξίαν τῆς παραγωγῆς τοῦ 1939, κατὰ βιομηχανικοὺς κλάδους, ἐξελιχθη ὡς ἑξῆς :

1945	36	Μάρτιος	60
1946	54	Ἀπρίλιος	66
1947		Μαῖος	69
Ἰανουάριος	62	Ἰούνιος	67
Φεβρουάριος	59	Ἰούλιος	67

Ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω, παρουσίασεν αὔξησιν ἐν σχέσει πρὸς τὸν Μάρτιον κυμαινομένην μεταξὺ 10 καὶ 15 %.

ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Κατὰ τὸ 1947 λόγῳ τῆς λήξεως τοῦ ἔργου τῆς Unita καὶ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν εἰς δολλάρια διαθεσίμων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος παρουσιάσθη σημαντικὴ μείωσις τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου.

Ἡ πραγματοποίησις εἰσαγωγῶν ἐκ τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας δὲν ἤρχισεν ἀκόμη. Ἐν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη μείωσις τῆς παραγωγῆς δημητριακῶν πρέπει καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνεπαρκὲς τὸ ποσὸν τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας τὸ ὁποῖον προορίζεται διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἐλλείματος τοῦ ἐμπορίου μας ἰσοζυγίου.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐξαγωγῶν πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς :

α) Ἡ ἐξαγωγή καπνοῦ εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς παραγωγῆς του.
β) Ἡ κυριωτέρα ἀγορὰ τῶν ἑλληνικῶν καπνῶν, τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης, ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ κλειστή.

γ) Ἡ ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ νομίσματος ἀνισοτιμία τῶν ἀγοραστικῶν δυνάμεων ἀποτελεῖ ἐμπόδιον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.

δ) Ἡ ἀγγλικὴ οἰκονομικὴ κρίσις θὰ δυσχεράνη τὴν τοποθέτησιν τῆς ἑλληνικῆς σταφίδος, καὶ

ε) Ἡ ἐξαγωγή τῆς πλεοναζούσης, λόγῳ τῆς ηὔξημένης κατὰ τὸ 1947 παραγωγῆς, ποσότητος ἐλαιολάδου, θὰ συναντήσῃ δυσχερείαν ἐκ τοῦ ὅτι ἡ διεθνὴς τιμὴ τοῦ ἐλαιολάδου εἶναι ὑψηλοτέρα τῆς τιμῆς τῆς ἑλληνικῆς ἀγορᾶς καὶ ἐνδεχομένη ἐξαγωγή θὰ ἐπιφέρῃ αὔξησιν

τῆς τιμῆς τοῦ βασικοῦ τούτου διὰ τὴν διατροφήν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ προϊόντος καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὸν ὑπολογισμόν τῶν εἰσαγωγικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας κατὰ τὴν τετραετίαν 1948—51, αἱ ὁποῖαι θὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τῆς διασκέψεως τῶν Παρισίων διὰ τὸ σχέδιον Μάρσαλλ ὑπέβαλε προσωρινούς ἀριθμούς ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ὡς ἄνω τετραετίαν θ' ἀνέλθη εἰς 1575 ἑκατ. δολ., ἐκ τῶν ὁποίων 765 ἑκατ. ἀντιπροσωπεύουν εἰσαγωγὰς ὑλικῶν ἀνασυγκροτήσεως καὶ 810 ἑκατ. δολλ. τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, ἐφ' ὅσον αἱ εἰσαγωγαὶ θὰ περιελάμβανον μόνον ἀγαθὰ καταναλώσεως. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔλλειμμα κατανέμεται :

1948	235	ἑκατ. δολλ.	
1949	235	»	»
1950	185	»	»
1951	155	»	»
	<u>810</u>		
Σύνολον	810		

Εἰδικώτερον διὰ τὸ 1948 τὸ σύνολον τῶν εἰσαγωγικῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας ὑπελογίσθη εἰς 470 ἑκατ. δολλάρια.

ΝΟΜΙΣΜΑ—ΤΙΜΑΙ

Οἱ κυριώτεροι λογαριασμοὶ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς παρουσιάζουν τὴν κάτωθι ἐξέλιξιν (εἰς δισεκατ. δρχ.) :

	31/3	30/6	31/7	15/8
Χρυσὸς—Συν/μα, ἀφαιρουμένων τῶν ὑποχρεώσεων	771,7	725,4	706,6	704,4
Πιστώσεις εἰς Δημόσιον	670,2	678,7	683,5	710,4
Λοιπαὶ πιστώσεις	684,9	843,4	885,3	911,6
Ἐμπ. συν/καὶ καὶ γραμμάτια	8,2	17,4	17,5	18,1
Κυκλοφορία τραπεζογραμματίων	559,3	690,5	691,9	734
Ἐποχρεώσεις ὄψεως εἰς δρχ.	243,1	231,2	246,5	251,6

α) Τὸ ἀπόθεμα τῆς Τραπεζῆς εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα δὲν παρουσιάζει ἀξιολόγους μεταβολὰς κατὰ τὴν ὡς ἄνω περίοδον. Παρουσιάζει βεβαίως μείωσιν ἀλλ' αὕτη εἶναι ἀσήμαντος ἂν συγκριθῇ μὲ τὴν μείωσιν ἢ ὁποῖα ἐσημειώθη εἰς τὸν λ)σμόν αὐτὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀντιστοίχου χρονικῆς περιόδου τοῦ παρελθόντος ἔτους (1946), ὅτε εἶχε παρουσιάσει μείωσιν ὑπερβαίνουσαν τὰ 500 δισεκ. δρχ. (ἢ περίπου 100 ἑκατ. δολλαρίων), ἐνῶ κατὰ τὸ 1947 τὸ ποσὸν τῆς μείωσεως μόλις ἰσοδυναμεῖ πρὸς 13 ἑκατ. δολλ.

β) Αἱ πιστώσεις πρὸς τὸ Δημόσιον μεταξὺ 31)3 καὶ 31)7 δὲν παρουσιάζουν οὐσιώδη μεταβολήν, ἐνῶ ἀντιθέτως αὐξάνονται τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Αὐγούστου κατὰ 26,9 δισεκ. δρχ.

γ) Αἱ πιστώσεις πρὸς τὴν οἰκονομίαν μεταξὺ 31)3 καὶ 31)7 ἠὺξήθησαν κατὰ 200,4 δισεκ. δρχ., τὸ πρῶτον δὲ δεκαπενθήμερον τοῦ

Αὐγούστου κατὰ 26,3 δισεκ. δρχ.. Βεβαίως ἡ πίεσις τῆς οἰκονομίας διὰ κεφάλαια εἶναι ἐξαιρετικῶς ἰσχυρά, ἂν ὅμως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅπως ἀνεφέρθη εἰς προηγουμένας ἀνασκοπήσεις, ἡ σημερινὴ διάρθρωσις τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ κατανομὴ τῶν ὡς ἄνω πιστώσεων καθώς καὶ τὸ ὅτι σημαντικὸν μέρος τῶν πιστώσεων τούτων χρησιμοποιεῖται κατὰ συγκεκριμένον τρόπον διὰ τὴν ἱκανοποίησιν δημοσιονομικῶν ἀναγκῶν (συγκέντρωσις προϊόντων κλπ.) γίνεται τότε ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ αὔξεισις τῶν πιστώσεων τῆς κατηγορίας αὐτῆς ἔχει μέχρι ὠρισμένου βαθμοῦ ἀναλόγους συνεπειὰς ἐπὶ τοῦ νομίσματος ὅπως καὶ ἡ αὔξεισις τῶν πρὸς τὸ Δημόσιον πιστώσεων.

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ὅπως προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου ἀναλυτικοῦ πίνακος, κατὰ τὸ διάστημα μεταξύ 31/3 καὶ 15/8 αἱ χορηγηθεῖσαι πιστώσεις πρὸς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ Δημόσιον, ἀνερχόμεναι εἰς 257 δισεκ. δρχ., ἐκαλύφθησαν κατὰ 174 δισεκ. (67%) διὰ τῆς ἐκδόσεως νέου χαρτονομίσματος καὶ κατὰ 58 δισεκ. (26%) διὰ τῆς πωλήσεως χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος.

δ) Ἡ κυκλοφορία Τραπεζογραμματίων ηὔξηθη μεταξύ 31/3 καὶ 31/7 κατὰ 132,6 δισεκ., τὸ πρῶτον δὲ δεκαπενθήμερον τοῦ Αὐγούστου κατὰ 42,1 δισεκ. δρχ. Ἡ αὔξεισις τῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων ἀπὸ τῆς 31/3 εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναλυθῆ ὡς ἐπηρεαζομένη ἐκ τῆς κινήσεως τῶν λογαριασμῶν τῆς ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς ὡς κάτωθι (εἰς δισεκατ. δρχ. + = ἐπίδρασις αὐξητικὴ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας, — = ἐπίδρασις μειωτικὴ) :

	31/3-30/4	30/4-31/5	31/5-30/6	30/6-31/7	31/7-15/8	31/3-15/8
Χρυσὸς συν/γμα	+31	-42	-36	-19	- 2	- 68
Πιστ. εἰς Δημόσιον	-43	+18	+34	+ 5	+27	+ 41
Πιστ. λοιπαὶ	+94	+45	+19	+42	+26	+226
Ἐμπ. συν/καὶ	+ 9	- 1	+ 1	-	+ 1	+ 10
Ἐποχ. ὄψ. εἰς δρ.	+10	-	+ 2	-15	- 5	- 8
Λοιποὶ λ/σμοὶ	- 3	- 1	- 6	-12	- 5	- 27
Κυκλ. τραπ/τίων	+98	+19	+14	+ 1	+42	+174

Ἡ συνεχὴς αὐτὴ αὔξεισις τῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων ἀποτελεῖ προφανῶς τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς ὑψωτικῆς τάσεως τὴν ὁποίαν παρουσίασε τόσον ὁ τιμὰριθμὸς λιανικῆς πωλήσεως ὅσον καὶ ἡ τιμὴ τῆς χρυσοῦς λίρας Ἀγγλίας κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα :

Τιμάρηθμοι καὶ δεῖκται τῶν τιμῶν τῆς χρυσοῦς λίρας (1)

(Βάσις: Ἰανουάριος—Ἰούνιος 1939=100)

	Τιμάρηθμος 28 εἰδῶν ἐλευθέρας ἀγορᾶς εἰς δρχ.	Ἀριθμοδεῖκται χρυσῆς λίρας Ἀγγλίας	Τιμάρηθμος 28 εἰδῶν εἰς χρυσᾶς λίρας
1947			
Ἰανουάριος	18339	14644	125,2
Φεβρουάριος	18459	14588	126,5
Μάρτιος	18088	14208	127,3
Ἀπρίλιος	18859	13533	139,4
Μάιος	19846	13927	142,5
Ἰούνιος	19254	14265	135
Ἰούλιος	19708	14786	133,3
Αὐγουστος	21454	16296	131,7

Μεταξὺ Μαρτίου καὶ Αὐγούστου 1947 ὁ τιμάρηθμος ηὔξήθη κατὰ 19% ἐνῶ ἡ τιμὴ τῆς λίρας ηὔξήθη κατὰ 14%. Ἡ διαφορὰ αὐτὴ ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ ὅτι εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὕψους τοῦ τιμάρηθμου ἐπέδρασε καὶ ἡ αὔξησις, λόγω τῆς διακοπῆς τῶν εἰσαγωγῶν, τῆς τιμῆς ὀρισμένων βασικῶν εἰδῶν καταναλώσεως εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Εἰδικώτερον οἱ δεῖκται τῶν τιμῶν ὀρισμένων εἰδῶν λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ τιμάρηθμου, ἐξελίχθησαν ὡς ἑξῆς:

Δεῖκται τιμῶν

(Ἰαν.—Ἰούν. 1939=100)

	Μάρτιος	Ἰούνιος	Ἰούλιος	Αὐγουστος
Ἄρτος	25626	25737	27092	28134
Κρέας	20235	22189	21177	21177
Ἐλαιόλαδον	17233	18225	18930	19583
Ζάκχαρις	37561	47902	46243	53658
Ὄρυζα	22618	29641	46485	65472
Πατάτες	20883	13088	12500	16912
Σάπων	18120	19880	19920	20000

Ἦτοι μεταξὺ Μαρτίου καὶ Αὐγούστου ἡ τιμὴ τῆς ὀρύζης ηὔξήθη κατὰ 189%, τῆς ζακχάρεως κατὰ 43%, τοῦ ἐλαιολάδου κατὰ 14% κλπ.

Αἱ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν Ἀθηνῶν διεκυμάνθησαν ὡς ἑξῆς:

1. Περί τοῦ καταρτισμοῦ των βλ. τεῦχος Α π.έ. σελ. 87. Ἐξέλιξιν τοῦ τιμάρηθμου ἀπὸ Νοεμβρίου 1944 βλ. τεῦχος Α' τ.ξ. σελ. 97.

Ἐξέλιξις τῶν τιμῶν ξένων τραπεζογραμμάτων εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν Ἀθηνῶν.

	Λίρα Ἀγγλίας	Δολλάριον	Ἑλβ. Φράγκον
Ἐπίσημος ἰσοτιμία	20000	5000	1150
Μάρτιος	23200	7500	2300
Ἀπρίλιος	22400	7550	2200
Μάϊος	22900	7650	2150
Ἰούνιος	23600	8400	2050
Ἰούλιος	25400	8950	2350
Αὐγουστος	26750	9500	2450

Ἦτοι κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστον ἡ τιμὴ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς εὐρίσκετο ὑπεράνω τῆς ἐπισημοῦ, διὰ τὸ δολλάριον κατὰ 90%, διὰ τὴν λίραν Ἀγγλίας κατὰ 34% καὶ διὰ τὸ Ἑλβ. φράγκον κατὰ 113%. Ἡ σχέσις δὲ μεταξὺ δολλαρίου καὶ λίρας Ἀγγλίας ἀντὶ 1 : 4,03 ἦτο 1 : 2,82

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1947—48 δὲν κατετέθη ἀκόμη. Αἱ πιστώσεις τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Δημόσιον, αἱ ὁποῖαι ἀνήλθον μεταξὺ 31/3 καὶ 15/8 εἰς 41 δισεκ. δρχ., ἀποτελοῦν ἔνδειξιν ὅτι αἱ δαπάναι τοῦ δημοσίου, καλύπτονται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ ἀντίστοιχα ἔσοδα.

Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου, λόγω τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν θ' αὐξηθῆ τὸ δι' αὐτοὺς κονδύλιον τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ 35% περίπου, ὅπως συνάγεται ἀπὸ προχείρους ὑπολογισμοὺς.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1946—47 διεμορφώθη τελικῶς, καθὼς προκύπτει ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος προσωρινοῦ ἀπολογισμοῦ ὡς ἑξῆς :

Ἔσοδα εἰσπραχθέντα	1572	δισεκ.
Ἔξοδα πληρωθέντα	1659	»
Ἐλλειμμα	87	»
ἀντὶ τοῦ ἀρχικῶς κατατεθέντος:		
Ἔσοδα	1.401	δισεκ.
Ἔξοδα	1.577	»
Ἐλλειμμα	176	»

ΜΙΣΘΟΙ

Οἱ ὀνομαστικοὶ μισθοὶ δὲν παρουσίασαν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου οὐδεμίαν μεταβολήν, ἀντιθέτως ἐλαττοῦται συνεχῶς ὁ δείκτης τῶν πραγματικῶν μισθῶν :

Δείκτης πραγματικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων
(βάσει τοῦ τιμαριθμοῦ 28 εἰδῶν τῆς Ἐπιθεωρήσεως)

1939	100	Ἀπρίλιος	67
1947		Μάϊος	48
Ἰανουάριος	42	Ἰούνιος	50
Φεβρουάριος	52	Ἰούλιος	48
Μάρτιος	53	Αὐγουστος	44

Ἡ αὔξησις τοῦ Ἀπριλίου ὀφείλεται εἰς τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος λόγω τοῦ «Πάσχα».

Τὸν Σεπτέμβριον κατόπιν ἐντόνου πιέσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀπειλῆς τῶν καθόδου εἰς ἀπεργίαν ἠύξηθησαν οἱ μισθοὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ 30—40% περίπου.

A. B.